

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 712/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti VOMZ – SLOVAKIA, s. r. o., 8. mája 14, Ľubica, zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Na hradbách 5, Bardejov, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Cob 12/2017 z 28. marca 2017 a uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 8 Cb 4/2017 z 12. februára 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti VOMZ – SLOVAKIA, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti VOMZ – SLOVAKIA, s. r. o., 8. mája 14, Ľubica (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Na hradbách 5, Bardejov, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob 12/2017 z 28. marca 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 Cb 4/2017 z 12. februára 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení navrhovateľky v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 Cb 4/2017 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia formou uloženia povinnosti žalovanému v 1. rade ([REDACTED]) zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľky zriadeného na zabezpečenie pohľadávky žalovaného v 1. rade z úverovej zmluvy a uloženia povinnosti žalovanému v 2. rade (dražobná spoločnosť, pozn.) zdržať sa vykonania dražby k predmetným nehnuteľnostiam, a to až do právoplatného skončenia konania o žalobe o určenie neplatnosti jednostranného vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalovaným v 1. rade.

Okresný súd uznesením sp. zn. 8 Cb 4/2017 z 12. februára 2017 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že „*Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný), odporuje zásade, podľa ktorej má súd určiť aktuálny právny stav.*“. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol tak, že napadnutým uznesením sp. zn. 1 Cob 12/2017 z 28. marca 2017 potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta s poukazom na odlišné rozhodnutia v obdobných právnych veciach (konanie vedené Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9 C 169/2013 a konanie vedené Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 3 C 553/2015, pozn.) najmä odklon od ustálenej právnej praxe bez jeho náležitého odôvodnenia. K tomu uvádza:

«*Žalobca sa domáhal predbežnej ochrany na tom základe, že namietal, že jednostranné vyhlásenie predčasnej splatnosti vymáhaného úveru zo strany žalovaného 1/*

z dôvodu absencie splnenia predpokladov podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii v spojení s reštrukturalizačným plánom žalobcu ako aj celkovej zmätočnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (neurčitost', nezrozumiteľnosť právneho úkonu) s poukazom na ust. § 37 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom.

Porušovateľ 1/ zamietol návrh žalobcu o nariadenie neodkladného opatrenia s odôvodnením, že za daných okolností s odkazom na proklamovaný nárok žalobcu vo veci samej, teda s prihliadnutím na to čoho sa vlastne žalobca mieni žalobným petitom - neplatnosť právneho úkonu domáhať vo finálnom rozhodnutí nebol osvedčený stav, ktorý by naznačoval, že reálne dôjde k vydaniu súdneho rozhodnutia v prospech žalobcu.

Porušovateľ 1/ tiež nepovažoval v napádanom rozhodnutí zo strany žalobcu jeho zamýšľané uplatnenie o nároku v predmete, tzv. určovacej žaloby o neplatnosť predčasného splatenia úveru za reálne možné, resp. možné zvratu žalobcovho postavenia súdom judikovanou neplatnosťou predmetného jednostranného vyhlásenia žalovaného v 1/ o predčasnej splatnosti úveru.

Voči rozhodnutiu porušovateľa 1/ podal žalobca odvolanie zo dňa 16. 12. 2017, kde odôvodnil svoj nárok vo veci samej tak, že sa mieni domáhať neplatnosti právneho úkonu, jednostranného vyhlásenia predčasnej splatnosti vymáhaného úveru zo strany žalovaného 1/ realizovaného listom zo dňa 19. 07. 2016, kde ako dôvody uviedol za a) absenciu splnenia predpokladov podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii v spojení s reštrukturalizačným plánom žalobcu, ako aj za b) celkovú zmätočnosť (neurčitost', nezrozumiteľnosť právneho úkonu) s poukazom na ust. § 37 Občianskeho zákonníka.

Žalobca v naznačenom smere podal dňa 13. 04. 2017 žalobu, ktorou sa domáha vo výroku nasledovného: „Nie je dané právo žalovaného na uspokojenie pohľadávky vzniknutej titulom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v zmysle Výzvy na splatenie úverovej pohľadávky... “

Žalobca ozrejmil vo svojom odvolaní aké následky bude mať výkon záložného práva za danej situácie v dôsledku namietanej predčasnej splatnosti úveru žalovaným 1/, keď uvedené poškodí nedovoleným spôsobom vlastnícke právo žalobcu, nakoľko bez dočasného súdneho zákazu dôjde k likvidácii podnikateľskej činnosti žalobcu a taktiež k poškodeniu zamestnancov ako aj ostatných veriteľov žalobcu.

Žalobca vo svojom odvolaní poukázal na niekoľko podobných rozhodnutí o nariadení predbežného opatrenia (podľa O. s. p. účinného do 30. 06. 2016), či neodkladného opatrenia v zmysle C. s. p. a to v skutkovo (úverový vzťah medzi stranami zabezpečený záložným právom) a právne podobných prípadoch (spor o platnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a úkony smerujúce k výkonu záložného práva).

... Žalobca namietal tak najmä to, že porušovateľ 1/ vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože v tomto štádiu sporu predčasne vyhodnotil jeho nárok vo veci samej, že jednostranné vyhlásenie žalovaného 1/ (nejedná sa o posudzovanie zmluvy) v podobe predčasnej splatnosti je v súlade so zmluvnými dojednaniami zmluvy o úvere, kde nanajvýš tým odobril správanie žalovaného.

Žalobca mal za to, že porušovateľ 1/ rozhodol tiež v rozpore s princípom právnej istoty podľa čl. 2 C. s. p., a jeho rozhodnutie predstavuje odklon súdu od ustálenej súdnej praxe, pretože citované rozhodnutia Okresného súdu Prešov reflektujú podobnú skutkovú a právnu situáciu s petitom v základoch totožným s tým, ktorým žalobca inicioval svoju žalobu, resp. žalobný návrh.

Porušovateľ 2/ už v naznačenom smere rozhodol o odvolaní žalobcu tak, že sa plne stotožnil s právnym názorom porušovateľa 1/ a svoj názor rozšíril o konštatovanie, že podľa účinného procesného kódexu Civilného sporového poriadku ten pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že uvedené vyplýva z hmotného práva, preto ak si strany ako účastníci zmluvy dohodli osobitné zmluvné podmienky v zmluve o úvere (dohoda aj o splatnosti) z uvedeného dôvodu novu žalobu v takto zamýšľanom či návrhovom znení nebude možné podať...

Žalobný nárok žalobcu vo veci samej smeroval k vyhláseniu existencii/neexistencie práva podľa ust. § 137 písm. c) C. s. p., kde procesný kódex na tomto mieste nediktuje základ, či predpoklad úspechu žaloby v hmotnom predpise, ale odkazuje na zdôvodnenie nalievavého právneho záujmu na určení veci, čo porušovateľ 2/ opomenul a hodnotil procesný základ žaloby v skutku nesprávne, čím z toho už vopred vyhodnotili nárok žalobcu ako nemožný privodiť mu priaznivejší stav...

Porušovateľ 2/ v zhode so súdom nižšej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom základe, že žaloba zo strany žalobcu jeho zamýšľané uplatnenie o nároku v predmete, tzv. určovacej žaloby o neplatnosť predčasného splatenia úveru ako nemožné, tzv. zvratu

žalobcovho postavenia súdom judikovanou neplatnosťou predmetného jednostranného vyhlásenia žalovaného v 1/ o predčasnej splatnosti úveru.

Žalobca preto z opatrnosti predstrel aj sťažovateľovi 2/ zmieňovaný rozsudok Okresného súdu Prešov, zo dňa 18. 05. 2015, č. k. 9 C/169/2013-315 a súčasne žalobca uzavrel, že na tomto základe vzhlíada svoj možný úspech v spore ako aj opodstatnenosť podanej žaloby vo veci samej s totožným petitom, na ktorý poukázal...

Zmieňované nedostatky odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia neboli zhojené odvolacím súdom a tak znamenajú odňatie možnosti sťažovateľa konať pred súdom, nakoľko relevantné zdôvodnenie odklonu od ustálenej súdnej praxe nebolo odstránené a sťažovateľ tak sa cíti byť dotknutý v jeho legitímnych očakávaníach, prečo totožný súd prvej inštalácie a odvolací súd obsadený len iným senátom riešil rovnakú meritórnú otázku diametrálne odlišne, pritom im sťažovateľ predložil a inštruoval jasný postup vychádzajúc zo súdnej praxe, že jeho obrana v rámci žalobného návrhu je racionálna a konštruovaná na zákonomnom podklade.

Týmto rozhodnutiami bolo priamo zasiahnuté aj do ústavného práva sťažovateľa vlastniť majetok, nakoľko súdy týmto otvoril cestu žalovanému, ktorý nerešpektujúc reštrukturalizačný plán sťažovateľa, zosplatnil celú pohľadávku, v čoho dôsledku bude otázkou času, keď žalovaný v 2. rade (dražobník) do času kým sa nerozhodne o žalobe žalobcu vo veci samej už de facto vzhl'adom na štádium priebehu dražby nehnuteľnosti absolútne zmaria účel reštrukturalizácie žalobcu, nevynímajúc, že týmto budú poškodení všetci veritelia, nakoľko sťažovateľ nebude môcť naďalej vykonávať podnikateľskú činnosť a plniť schválený plán.

... je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľovi hrozí vážna škoda, nakoľko pri vymáhaní pohľadávky cestou dobrovoľnej dražby môže v dôsledku viacerých faktorov ako znalecké ohodnocovanie, či prípadný nepriaznivý priebeh dražby (predaj v 2. kole a pod) dôjsť k úbytku majetku sťažovateľa v 2 až 3 násobnej hodnote pohľadávky veriteľa, ktorú inak mieni sťažovateľ uhrádzať podľa určenia reštrukturalizačným súdom.

Uvedené predstavuje nebezpečenstvo ujmy bezprostredne hroziacej sťažovateľovi, ktorá skutočnosť by odôvodňovala nariadenie neodkladného opatrenia, resp. prijatie dočasného opatrenia Ústavným súdom SR.»

Na základe tejto argumentácie sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 3, čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 3 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa článku 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, zrušil ich a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zdržať sa vykonania dražby k špecifikovaným nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľky, a to do času nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 8 Cb 4/2017.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k sťažnosti pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažnosť sťažovateľky nespĺňa všetky zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, pretože k sťažnosti neboli pripojené kópie napádaných rozhodnutí v zmysle § 50

ods. 2 zákona o ústavnom súde a splnomocnenie udelené zvolenému advokátovi sa výslovne vzťahuje na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom v inej právnej veci (vedenej pod sp. zn. I. ÚS 147/2017, pozn.), kde bolo predmetom prieskumu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 49/2016 z 27. októbra 2016 a jemu predchádzajúce rozhodnutia všeobecných súdov nižších stupňov, ktoré ale v tomto konaní sťažovateľka nenapadla.

Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľov, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04). Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sú dané dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Napriek uvedenému ústavný súd považoval za vhodné v záujme presvedčivosti svojho rozhodnutia a poskytnutia materiálnej ochrany sťažovateľkou označených práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom zaujať aspoň stručné stanovisko k jej námietkam.

II.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky uznesením krajského súdu

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu sťažností, v ktorých

sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 136/2014).

Ústavný súd poukazuje tiež na to, že účelom neodkladného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o neodkladnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o neodkladnom opatrení. Všeobecný súd neodkladným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania neodkladného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Neodkladné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Neodkladné opatrenia

predstavujú rozhodnutia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené (IV. ÚS 257/2010).

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (ktoré si ústavný súd zabezpečil z verejne dostupného portálu uverejňujúceho súdne rozhodnutia, pozn.) sa uvádza:

„11. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie konštatovanou v bode 22 napadnutého uznesenia, a to v súvislosti aj s bodom 21 uznesenia, v ktorom súd prvej inštancie konštatuje, že ak navrhovateľ neodkladného opatrenia tvrdí, že vo veci samej sa mieni domáhať určenia tento je povinný upustiť od dražby, najneskôr do jej začatia, ak bol na majetok vlastníka predmetu dražby vyhlásený konkurz, alebo ak bola povolená reštrukturalizácia v súvislosti s majetkom vlastníka predmetu dražby. Taktiež ustanovenie § 21 ods. 2 uvedeného zákona, v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy, alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do 3 mesiacov odo dňa príklepu. Podľa § 21 ods. 4, uvedeného zákona, sú účastníkmi súdneho konania o neplatnosť dražby podľa odseku 2 sú navrhovateľ dražby, dražobník, vydražiteľ, predchádzajúci vlastník a dotknutá osoba podľa odseku 2.15. Z odvolacím súdom uvádzaných ustanovení citovaného zákona potom vyplýva, že žalobca sa môže domáhať svojich práv aj prostredníctvom osobitného právneho predpisu, ktorým je v tomto prípade Zákon o dobrovoľných dražbách č. 527/2002 Z. z. v znení noviel. Tvrdenia žalobcu v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v podanom odvolaní, o nedovolenom poškodzovaní vlastníckych práv žalobcu, sú preto predčasné a nedôvodné. neplatnosti právneho úkonu, nová právna úprava Civilného sporového poriadku určenie (ne) existenciu právneho vzťahu výslovne neuvádza. Určenie existencie právnej skutočnosti (napr., že právny úkon je neplatný), odporuje zásade, podľa ktorej má súd určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Preto napr. výrok rozsudku, že vyhlásenie predčasnej splatnosti vymáhaného úveru je neplatné, alebo, že kúpna zmluva je neplatná a pod., nemá výpovednú hodnotu o tom, či je v čase vyhlásenia žalobca vystupujúci

v právnom postavení dlžníka povinný, v akej výške, za akých platobných podmienok uspokojiť pohľadávku žalovaného v prvom rade, alebo, či je v čase jeho vyhlásenia vlastníkom veci žalobca, alebo niekto iný.

12. Nová právna úprava, platná od 1. 7. 2016 (od účinnosti CSP), preto pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). V danom prípade si však účastníci zmluvy (žalobca a žalovaný v 1. rade) dohodli osobitné zmluvné podmienky, predovšetkým v zmluve o úvere, resp. výslovne dohodli sa aj o splatnosti úveru. Z uvedeného dôvodu novú žalobu v takto žalobcom zamýšľanom, či navrhovanom znení, nebude možné podať.

13. Zmyslom neodkladného opatrenia je dočasná úprava pomerov strán sporu, pričom musí byť poskytnutá ochrana tomu, kto o vydanie neodkladného opatrenia žiada, ale aj tomu, voči ktorému predbežné opatrenie smeruje. Pre jeho nariadenie je však potrebné, aby žalobca osvedčil súdu základné skutočnosti, teda samotný nárok. Konštantná judikatúra súdov poukazuje, že subjekt domáhajúci sa jeho nariadenia, musí osvedčiť dôvody na jeho vydanie, t. j. potrebu dočasnej úpravy pomerov strán sporu, ako aj dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná úprava. Osvedčenie, na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobca svoj nárok s prihliadnutím na vyššie uvádzanú novú právnu úpravu (137 písm. d) CSP), však neosvedčil.

14. Odvolací súd súčasne poukazuje na zákon č. 527/2002 Z. z. v znení noviel o dobrovoľných dražbách, ktorý napr. v ustanovení § 19 ods. 1 písm. e) stanovuje povinnosť pre dražobníka tak, že tento je povinný upustiť od dražby, najneskôr do jej začatia, ak bol na majetok vlastníka predmetu dražby vyhlásený konkurz, alebo ak bola povolená reštrukturalizácia v súvislosti s majetkom vlastníka predmetu dražby. Taktiež ustanovenie § 21 ods. 2 uvedeného zákona, v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy, alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do 3 mesiacov odo dňa príklepu. Podľa § 21 ods. 4, uvedeného zákona, sú účastníkmi súdneho konania o neplatnosť dražby podľa

odseku 2 sú navrhovateľ dražby, dražobník, vydražiteľ, predchádzajúci vlastník a dotknutá osoba podľa odseku 2.

15. Z odvolacím súdom uvádzaných ustanovení citovaného zákona potom vyplýva, že žalobca sa môže domáhať svojich práv aj prostredníctvom osobitného právneho predpisu, ktorým je v tomto prípade Zákon o dobrovoľných dražbách č. 527/2002 Z. z. v znení noviel. Tvrdenia žalobcu v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj v podanom odvolaní, o nedovolenom poškodzovaní vlastníckych práv žalobcu, sú preto predčasné a nedôvodné.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu zodpovedá požiadavkám primeraného odôvodnenia rozhodnutia predbežnej povahy o neodkladnom opatrení, je vnútorne konzistentné a zrozumiteľné, pričom sa zaoberá všetkými skutočnosťami, ktoré sú podstatné pre posúdenie nevyhnutnosti nariadenia neodkladného opatrenia. Ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný právny názor vyslovený všeobecnými súdmi, že sťažovateľka sa v konaní vo veci samej de facto snažila o spochybnenie platnosti jednostranného právneho úkonu žalovaného (vyhlásenie banky o predčasnej splatnosti úverovej zmluvy, pozn.), a teda podľa obsahu právnej argumentácie napáda platnosť právneho úkonu ako právnej skutočnosti. Zároveň ústavný súd dospel k záveru, že všeobecné súdy sa zaoberali otázkou možného úspechu žaloby vo veci samej len v tom rozsahu, aký bol nevyhnutný pre posúdenie opodstatnenosti nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia. Zastáva preto názor, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozhodnutia krajského súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohla viesť k záveru o vyslovení ich porušenia. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné poznamenať vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa odklonu od stabilizovanej judikatúry všeobecných

súdov, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 17/01).

V závere ústavný súd konštatuje, že navrhované dočasné opatrenie je formulované ako návrh na uloženie povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva, resp. povinnosti zdržať sa vykonania dobrovoľnej dražby pre tretie osoby, čo však vo veci preskúmania právoplatného rozhodnutia nie je možné. Ak sťažovateľ napáda sťažnosťou právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci, je v právomoci ústavného súdu podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde vydať dočasné opatrenie formou odloženia vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia do právoplatného skončenia konania vedeného ústavným súdom. Vo vzťahu k tretím osobám je ústavný súd oprávnený uložiť im len to, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného sťažnosťou napadnutým právoplatným rozhodnutím. Predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu bolo na základe sťažnosti sťažovateľky uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, čiže právoplatné rozhodnutie, ktoré nepriznáva tretím osobám žiadne právo, ktorého by bolo možné sa dočasne zdržať. Vzhľadom na to, že formulácia navrhovaného dočasného opatrenia nekorešponduje právomoci ústavného súdu, ako aj vzhľadom na zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ústavný súd aj tento návrh odmietol.

Keďže bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017